

Så mår våra havsvatten

Presentation på digitala konferensen "Att sprida ringar på vatten"

2020-11-02

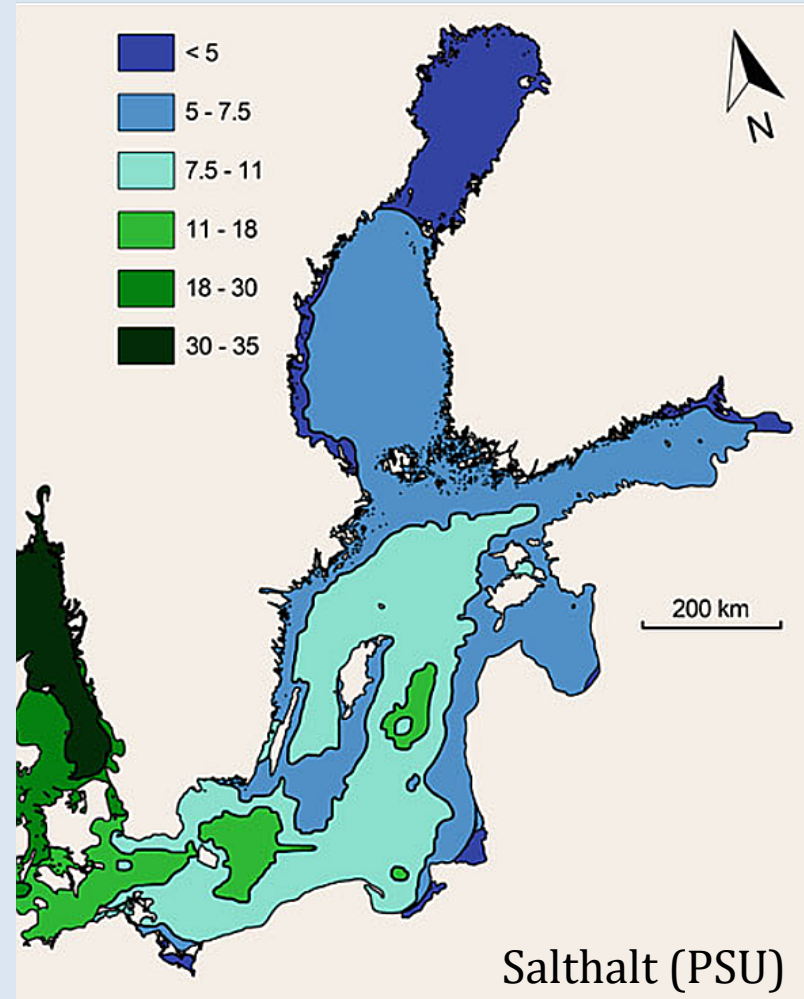
Övergödning

Miljögifter

Biologisk mångfald

Främmande arter

 Havsmiljöinstitutet

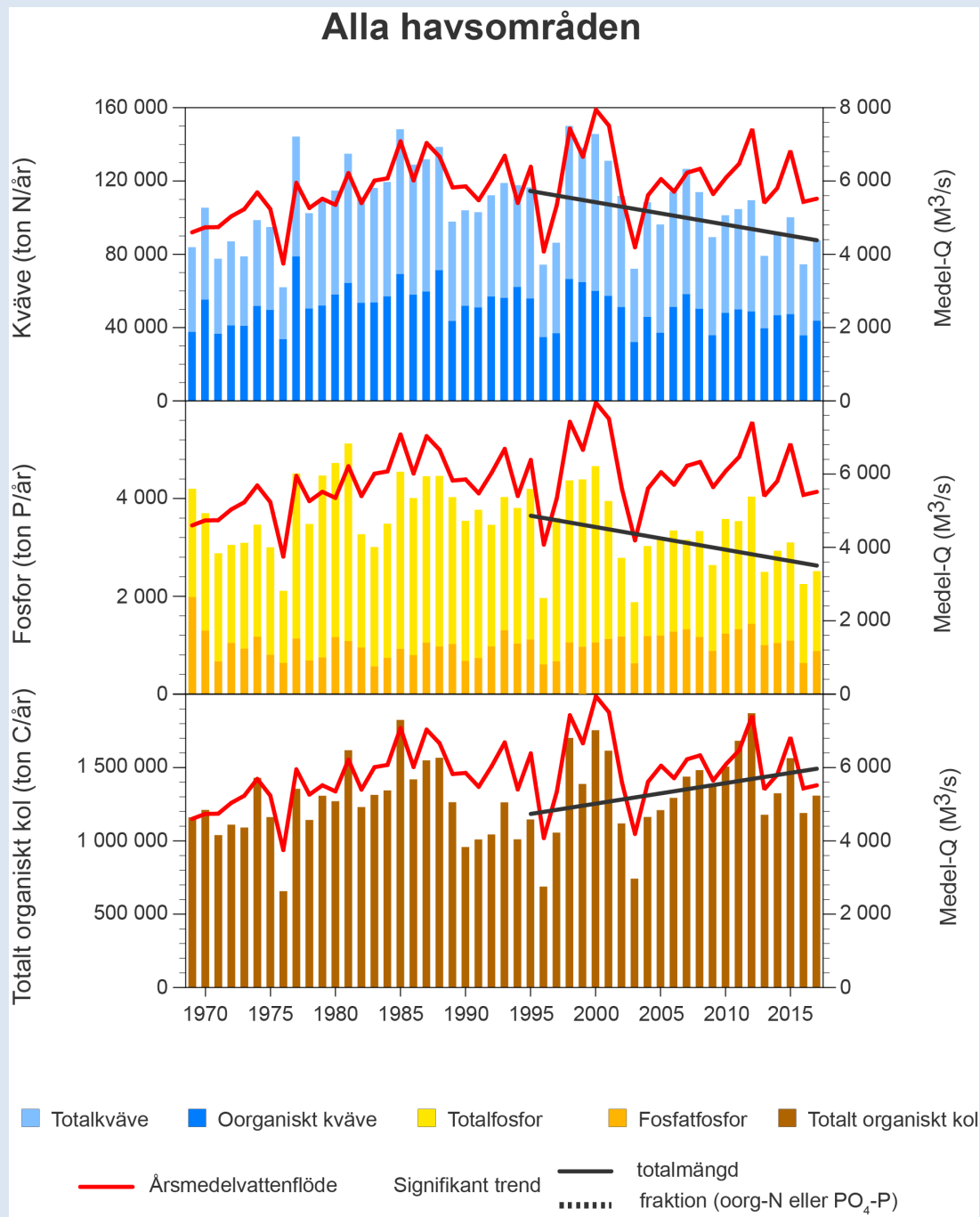
Jan Albertsson – Havsmiljöinstitutet, enheten vid Umeå universitet/Umeå marina forskningscentrum

Övergödning

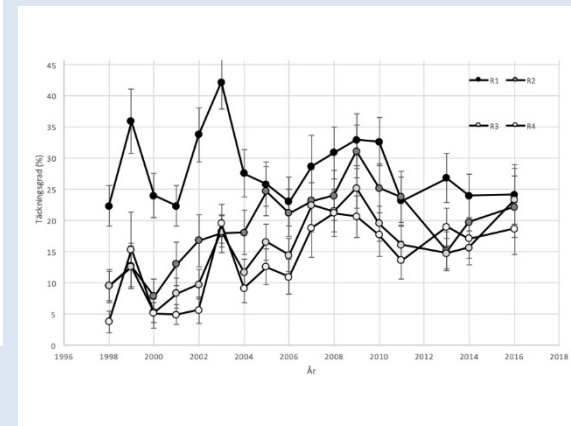
Tillförsel av kväve,
fosfor (övre två
figurerna), till svenska
hav från svenska älvar
har minskat

Vi har gjort många bra
saker

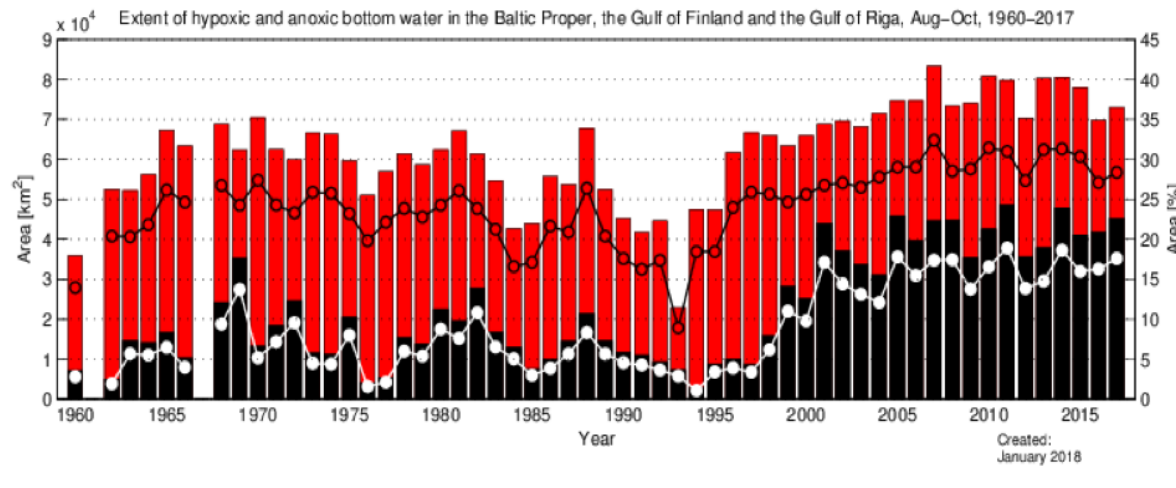
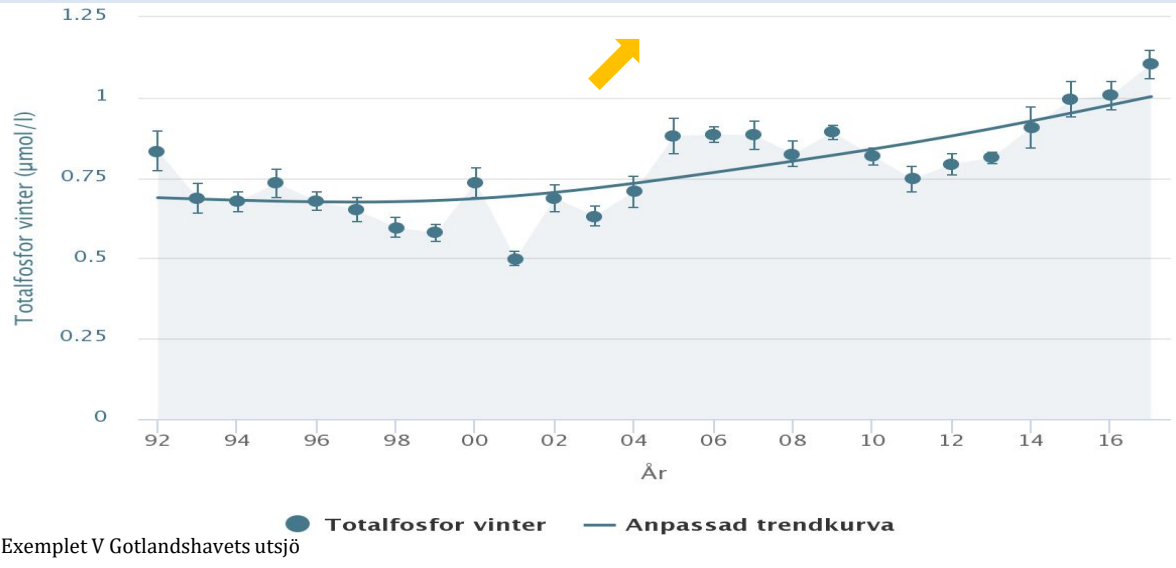
*men havet
reagerar sent..*

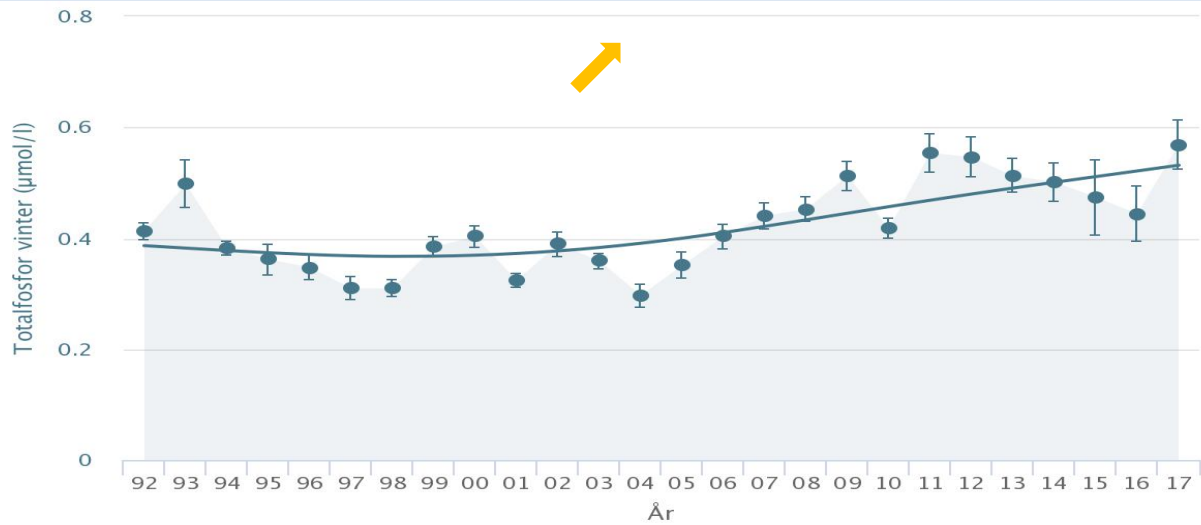
Västerhavet visar många förbättringar i vattenmassan men trots det finns problem med förlust av ålgräsängar och förekomster av algmattor i många kustområden i Skagerrak

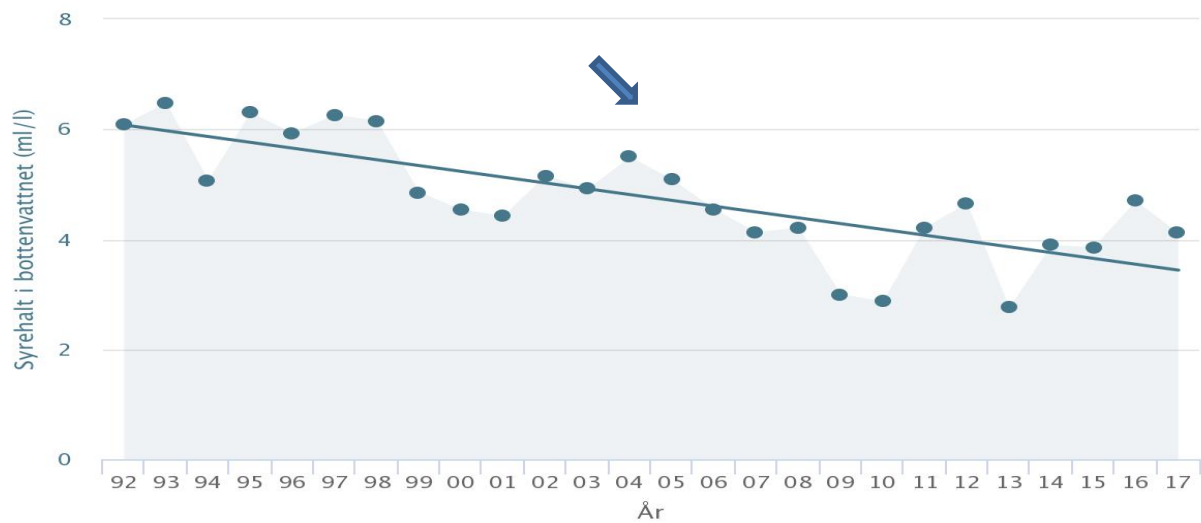
Ökande fosfor, stora arealer syrefria djupbottnar och mycket cyanobakterier i Egentliga Östersjön

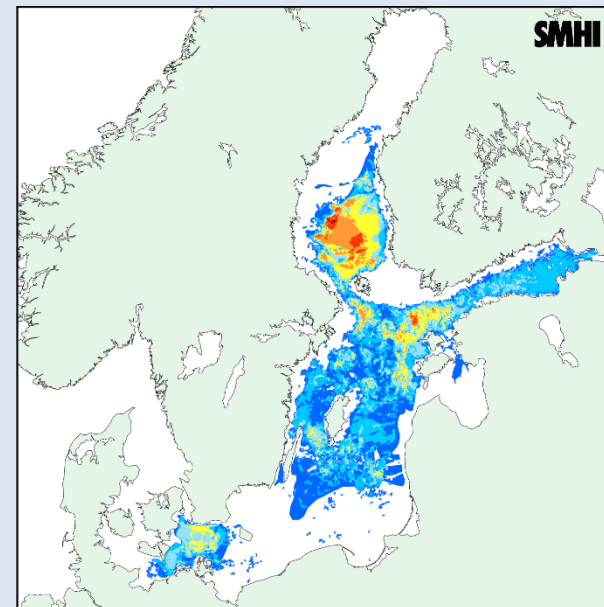
Sakta ökande fosfor och minskande bottennära syre i Bottenhavets utsjö

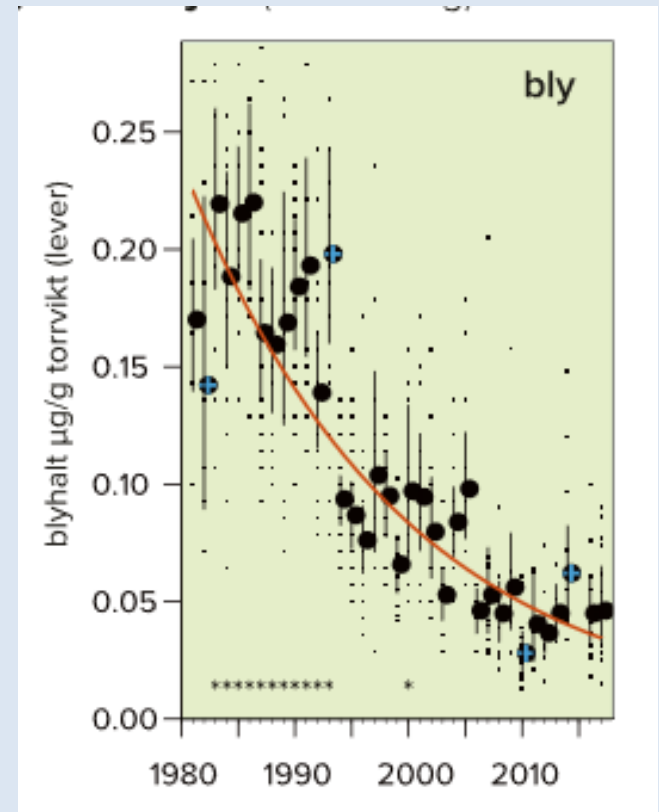
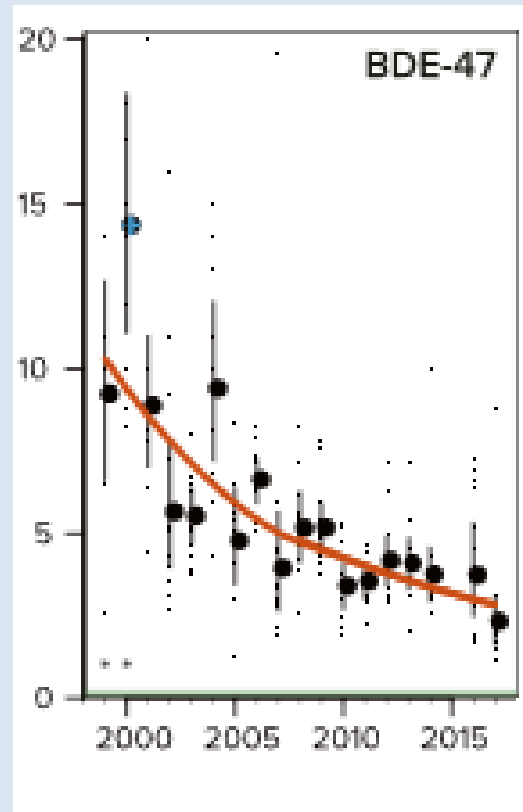
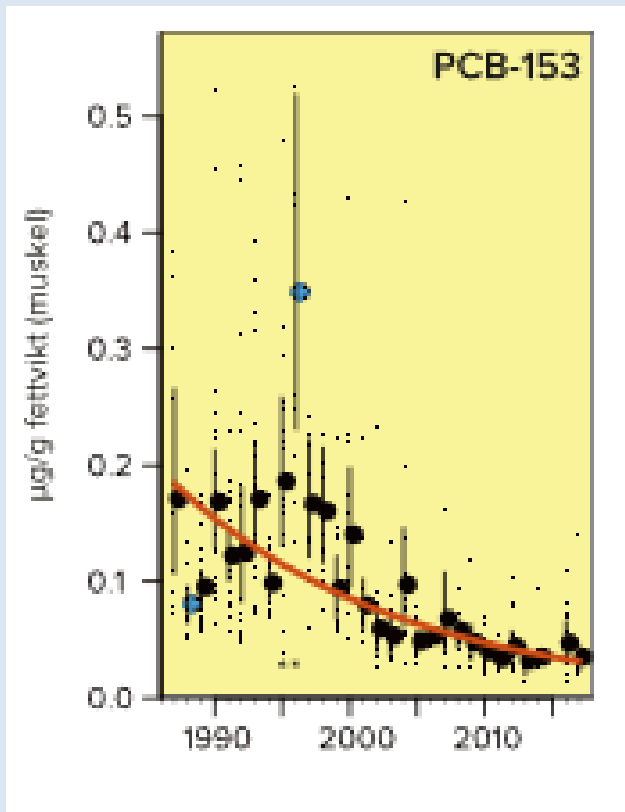
● Totalfosfor vinter — Anpassad trendkurva

● Syrehalt i bottenvattnet — Anpassad trendkurva

Miljögifter – lyckade exempel där vi lyckats vända utvecklingen

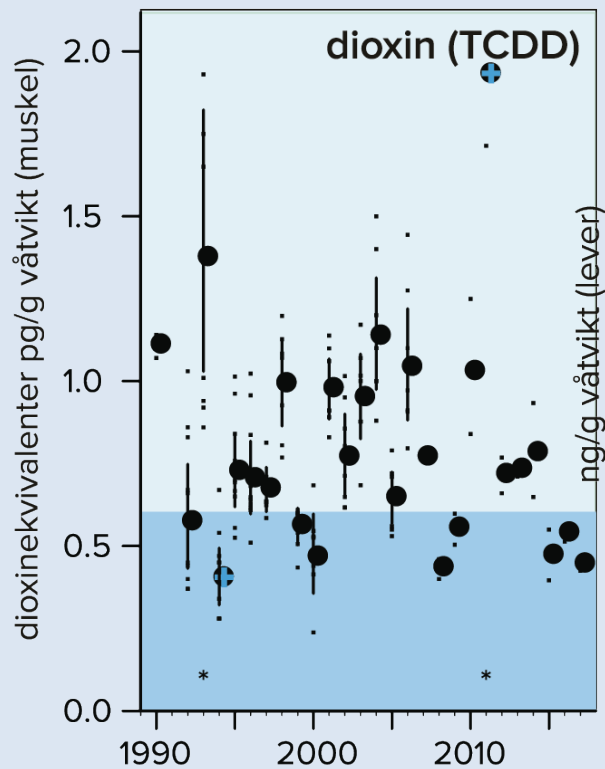

PCB, BDE och bly – i strömming i Norra Egentliga Östersjön

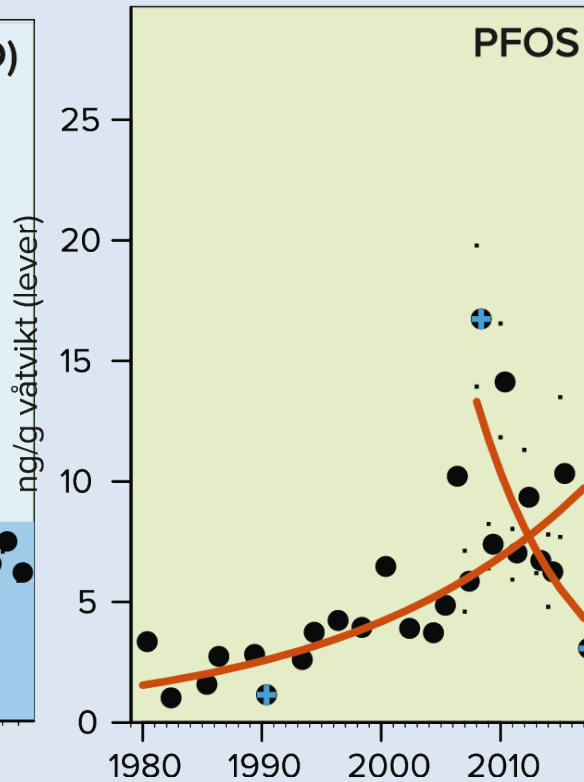

Andra gånger är det mer tveksamt – eller så har vi inte hunnit

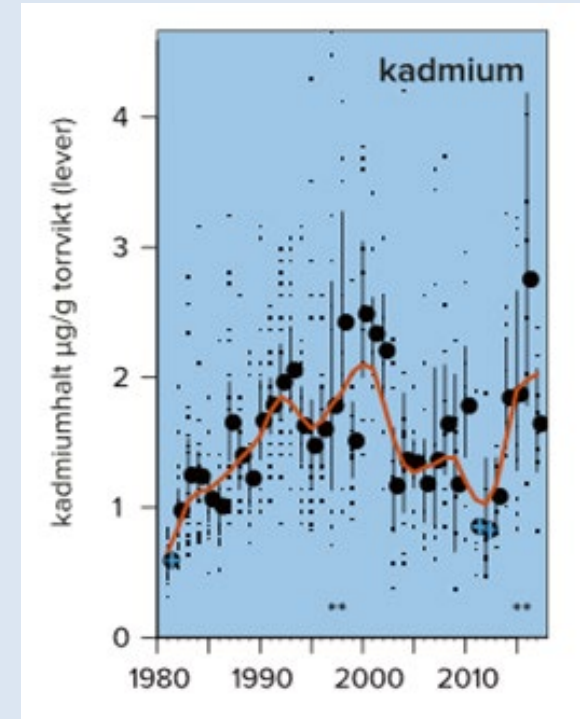
Bottenviken

Bottenhavet

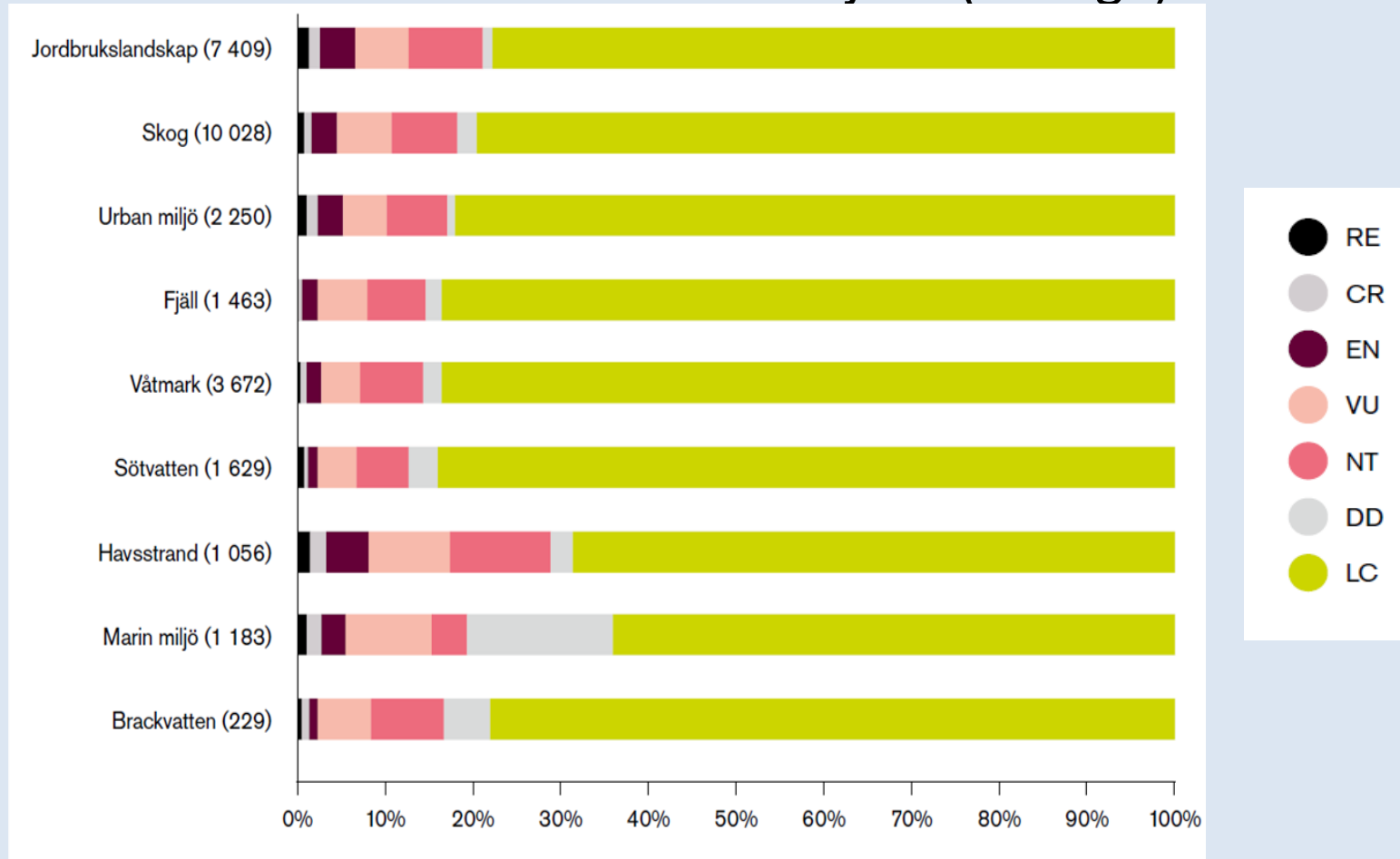
Södra Egentliga Östersjön

Dioxiner, PFOS och kadmium – i strömning från olika delar av Östersjön

Biologisk mångfald

Relativt stor andel rödlistade arter i marina livsmiljöer jämfört med andra livsmiljöer (Sverige)

LC-livskraftig; DD-kunskapsbrist; NT-nära hotad; VU-sårbar; EN-starkt hotad; CR-akut hotad; RE-nationellt utdöd. (Gult: hotade) (Rödlistade: DD-RE)

Förlust av biologisk mångfald / hot mot livsmiljöer och arter i marin miljö, pga bland annat (många fler faktorer finns):

- Näringsbelastning
- Fysisk påverkan/exploatering
- Fiske, inkl. bottentrålning

Västerhavet

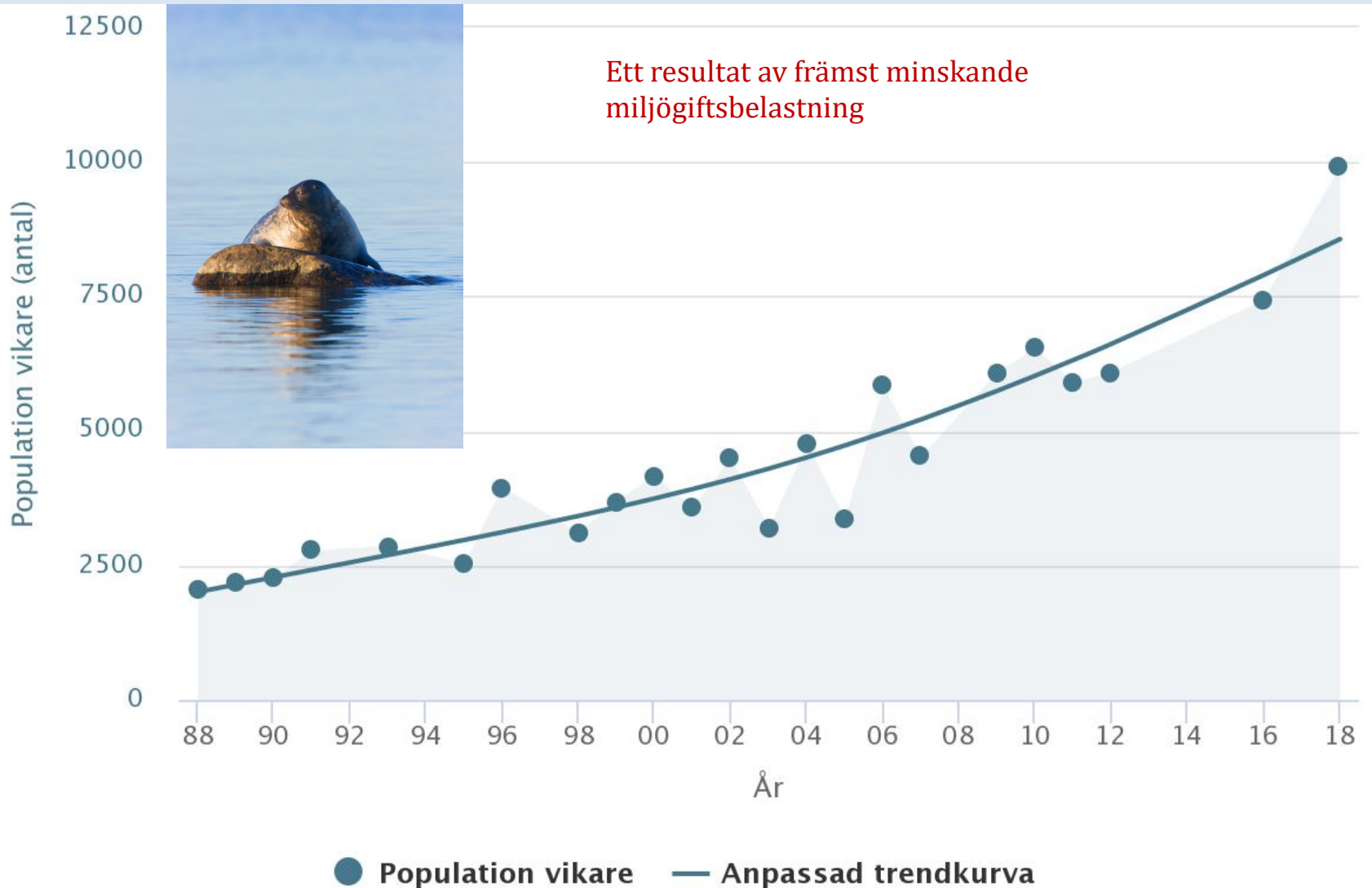
Kategori	Kärlväxter	Alger	Fåglar	Fiskar	Kräftdjur	Tagghudingar	Armfotingar	Blötdjur	Ringmaskar och planarier	Koralldjur	Manteldjur
Nationellt utdöd (RE)			1	2	2	2		3		1	
Akut hotad (CR)				6	2	1	1	5		5	
Starkt hotad (EN)	1	1	3	5	2	3		13	1	2	2
Sårbar (VU)	2	5	4	6	19	8		57	4	8	4
Nära hotad (NT)		4	7	4	13	5		10	2	2	
Kunskapsbrist (DD)		26		1	20	10	1	103	14	4	19
Summa	3	36	15	24	58	29	2	191	21	22	25

Några särskilt drabbade livsmiljöer

- Djupa syrefria bottnar
- Grunda vegetationsklädda bottnar
- Djupa artrika områden i Västerhavet

Men långsiktig återhämtning hos säl och havsörn! – här exemplet vikaren

Främmande arter

Marenzelleria spp. - havsborstmaskar

Cercopagis pengoi - Rovvattenloppa

Magallana gigas - Japanskt jätteostron

Neogobius melanostomus – Svartmunnad smörbult

Miljötilståndet i havet är inte bra...mycket
måste göras...och ofta tar saker lång tid
Men exempel på lyckade åtgärder finns

Finn spännande information om havet och dess miljötilstånd på:

Sveriges vattenmiljö
FRÅN KÄLLA TILL HAV

Så mår våra vatten
Tillståndrapporter

Vattentrender
Kort och grovt

Kurskapsbank
Fakta och fördjupning

Undersöka vattenmiljö
Vem, vad, varför?

Sök

Från källa till hav

Sveriges vattenmiljö

Här kan du hitta aktuell information om tillståndet i Sveriges olika vattenmiljöer, från källa till hav. Informationen har olika grad av fördjupning och kan sorteras efter miljötema eller geografiskt område. Basen för beskrivningarna är resultaten från svensk akvatisk miljöövervakning, både nationell och regional. Tillsammans med vetenskapliga rapporter och en stor samlad expertis, ges en aktuell och nyanserad bild av miljötilståndet i grundvatten, sjöar och vattendrag, kust och öppet hav.

havet.nu MENY

Nyheter, forskning och fakta om havet!

Våra ämnen

Om haven

- havsområden
- så funkar havet
- så mår havet
- livsmiljöer
- mångfald

Så påverkar vi haven

- övergödning
- fartiga ämnen
- klimat
- fiske
- avfall
- exploatering
- båtar och fartyg

Så skyddar vi havet

- forskning
- miljöövervakning
- vårt ansvar
- i vår tjänst
- engagera dig

Senaste nytt från havet

- så mår havet
- exploatering
- miljöövervakning
- i vår tjänst
- vårt ansvar
- livsmiljöer

- <https://www.sverigesvattenmiljo.se/>
- <https://www.havet.nu/>

Slut..